

INNHold

Kapittel 1	
Introduksjon	11
Kapittel 2	
En kort introduksjon til den psykodynamiske teorien	16
Historisk utvikling av den psykodynamiske teorien	16
Hva er psykodynamisk tilnærming?	19
Det ubevisste og den topografiske modellen	20
Den strukturelle modellen	22
Psykisk determinisme	23
Den terapeutiske holdningen, ambivalens og motstand	24
Psykologiske forsvarsmekanismer	25
Overføring og motoverføring	28
Konklusjon	30
Kapittel 3	
Nevrobiologi og psykodynamikk ved ruslidelser	32
Nevrobiologi og psykodynamikk	33
Signaloverføring mellom celler – grunnlaget for liv	34
Arv og aktivering av gener	35
Dopamin og det mesolimbiske system	36
Mentale prosesser i tidlig barndom gir forandringer i genespresjon og hjernekjemi	37
Speilnevroner, emosjoner og empati	38
Selvregulering	40
Kognitiv nevrovitenskap og assosiasjonsnettverk	40
Alle rusmidler virker gjennom endring av synaptisk transmisjon	43

Rusmidlenes nevrobiologiske virkninger	43
Utvikling av rusavhengighet: biologi og psykologi	44
Nevrobiologiske mekanismer for tilbakefall	46
Langsiktige virkninger – nevroadaptasjon	47
Locus coeruleus og opiatavhengighet	48
Endrede mentale prosesser ved rusmiddelavhengighet	48
Ruslidelser er tilknytningslidelser	49
Behandling av ruslidelser	49
Kapittel 4	
Den klassiske psykoanalysen og ruslidelser	52
Freuds forståelse av rusmisbruk og avhengighet	
i den psykoanalytiske perioden	53
Det ubevisste og drømmene hos ruspasienter	55
Lyst og spenning knyttet til rus	56
Repetisjonstvangen i rusatferd	58
Konflikten mellom selvbedrag og selverkjennelse	63
Konflikten mellom lystprinsippet og realitetsprinsippet	65
Forstyrrelse i kapasiteten til å sublimere	66
Aggresjon, selvhat og rusavhengighet	68
Avsluttende kommentar	72
Kapittel 5	
Egopsykologi og ruslidelse	73
Hva er høna og hva er egget?	74
Egopsykologiens bidrag til å forstå ruslidelser	76
Forstyrrelse i realitetstesting	77
Forstyrrelse av tenkning, selvrefleksjon og selvanalyse	78
Rusmiddel; en illusjon om kontroll	80
Ruslidelse og bruk av primitive forsvarsmekanismer	82
Forstyrrelse i kapasiteten til å ta vare på seg selv	86
Superegopatologi og rus	87
Avsluttende kommentar	89
Kapittel 6	
Objektrelasjonsteori og ruslidelser	91
Objektrelasjonsdyader som byggesteiner for personlighet	93
Forståelse av ruslidelsen ut ifra en objektrelasjonsteori	95

Rus ødelegger relasjoner	96
Rus som kommunikasjonsmiddel til andre	97
Et sadomasokistisk forhold til rus	99
Det onde objektet må ties til stillhet	100
Rus som et overgangsobjekt	103
Rus som middel for regulering av relasjoner	105
Fra avhengighet til tilknytning	106
Avslutning	108
 Kapittel 7	
Selvpsykologi og ruslidelser	109
Selvets forstyrrelse og rus	110
Selvobjekt	111
Rusmiddel som erstatning for et forstyrret selvobjekt	113
Avhengighetsfremkallende mekanismer	114
Den onde spiralen av avhengighet i et selvpsykologisk perspektiv	115
Narsissistisk raseri og tilbakefall av rusinntak	116
Overvåkning av selvopplevelse	118
Empatiens relevans for rusbehandling	120
Avsluttende kommentar	122
 Kapittel 8	
En integrert psykodynamisk modell for behandling av ruslidelser	124
Integrering av fire psykodynamiske teorier i rusbehandling.	125
Driftspsykologi og rus / driftslignende abstinens.	128
Egopsykologi som ser rus som mestringsmiddel	129
Det relasjonelle aspektet ved ruslidelser	130
Rus som et forsøk på å etablere et selvobjekt	131
Konklusjon	133
 Kapittel 9	
Individuell psykodynamisk psykoterapi for ruslidelser	134
Terapeutens innstilling til ruslidelser	137
Terapeutens holdning til pasienter med ruslidelser	138
Rammer for terapi	140
Initialfasen av terapi	141
Behandlingsfilosofi og mål	143
Reduksjon av rusbruk	144

Økning av psykologisk innsikt i sin ruslidelse	147
1 Umodne forsvarsmekanismer	149
2 Affektunnvikelse	150
3 Indre konflikter	152
4 Fravær av tenkning og refleksjon	154
5 Mangel på ansvarfølelse for sine handlinger	155
6 Relasjonelle forstyrrelser	156
Avsluttende kommentar	158
Kapittel 10	
Dynamisk gruppeterapi ved ruslidelser	160
Hvorfor gruppeterapi?	161
Fokus på avhengighetslidelsen og «russug»	163
Motivasjonsarbeid og fasetenkning i pasientenes og gruppens utvikling	167
Sammenheng mellom pasientenes behov og gruppeterapi	167
Forberedelse og sammensetning av pasientgrupper	169
Å arbeide med og i relasjonene	169
De vanskelige følelsene	171
Arbeidsallianse – gruppeledernes personlige forutsetninger	176
Motoverføring og bruken av egne reaksjoner	178
Spesielle, dynamiske forhold rundt tilbakefall i grupper	181
Hva gjør terapeuten når han har gjort en «tabbe»?	182
Hva med «selvavløring»?	182
Ikke alle skal gå i gruppe	183
Avslutningen er en spesielt viktig periode	184
Spesielle gruppefenomener	185
Tekniske anbefalinger og terapeutiske intervensjoner	186
Hva er det som hjelper?	187
Kapittel 11	
Psykodynamisk miljøterapi ved ruslidelser	189
Innledning	189
Historie	190
Hva er miljøterapi?	190
Flerfaglighet og lojalitet til beslutninger	194
Miljøterapiens formål	196
Kultur, holdninger og relasjonskompetanse	197

Fasetilpasning.	198
Et eksempel på praksis	200
Motoverføring i miljøet	205
Samhandling = «det sensitive samspeilet»	206
Fokus på ruslidelsen	208
Avslutningsfasen	209
Samarbeid med familie, nettverk og behandlingsinstanser.....	210
Kapittel 12	
Dynamisk veiledning i rusbehandling	211
Innledning	211
Kunnskap og kompetanse i pasientbehandling.....	212
Veiledning må være en selvfølgelig del av behandlernes hverdag	213
Teori.....	214
Veiledning.....	215
Veiledningens kompleksitet	217
Eksempler på vanlige veiledningsformer.....	219
Veileders oppgaver	220
Vanlige veiledningstemaer	223
Avslutning.....	228
Referanser	229
Register.....	238